

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **D. C. d. L.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2018, č. j. OAM-282/ZA-ZA02-P05-PD2-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 10. 2019, č. j. 1 Az 42/2018 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobkyni podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neprodloužil doplňkovou ochranu.

II.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Městský soud především nepřisvědčil žalobkyni, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nehodnotil závažnost a trvalost změn poměrů v Kubánské republice. K žalobní argumentaci ohledně jedné z podmínek tzv. dobrovolné repatriace - sdělení osoby, která se v Kubánské republice zaručí za ubytování a obživu žadatele o repatriaci - městský soud uvedl, že záruka slouží pouze pro případ nouze, pokud by si žadatel nemohl sám zajistit ubytování a příjmy. Žalobkyně však neměla v minulosti problém získat v zemi původu prostředky pro vlastní obživu, a tudíž není podle městského soudu důvod obávat se, že nebude schopná si zajistit příjem a vlastní bydlení. I přesto, že žalobkyně nemá na území Kubánské republiky vlastní rodinu, která by se za ni mohla zaručit, má tam podle jejích slov přátele, kteří by jí případnou pomoc mohli poskytnout. Městský soud neshledal důvodnými ani námitky, že žalovaný vzal za podklad napadeného rozhodnutí nedůvěryhodnou a neaktuální konzulární informaci Velvyslanectví Kubánské republiky

v České republice ze dne 14. 11. 2016, a že sice přijal jako důkaz cizozemskou veřejnou listinu, a to migrační zákon Kubánské republiky, ale neprovedl jej v souladu s § 53 správního řádu.

[4] Městský soud dále dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil při zjišťování skutkového stavu bez důvodných pochybností, zjistil všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení věci a v napadeném rozhodnutí řádně zdůvodnil, proč žalobkyni doplňkovou ochranu neprodloužil a z jakých podkladů přitom vycházel. K argumentaci žalobkyně ohledně nemožnosti mezinárodních pozorovatelů zjistit míru dodržování lidských práv v Kubánské republice městský soud nakonec zdůraznil, že účelem doplňkové ochrany není poskytnutí ochrany před každým porušením lidských práv v zemi původu, ale před nebezpečím vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Kubánská vláda však podle dostupných informací činí kroky zejména vůči veřejné kritice a opozici. Žalobkyně přitom nikdy neuvedla, že byla aktivistkou v otázce lidských práv a aktivně vystupovala proti kubánské vládě; jako hlavní důvod odchodu ze země původu uvedla, že tam nechce žít, jelikož nesouhlasí s tamními zákony a v České republice chtěla pracovat a začít rodinný život. Městský soud také poukázal na to, že se žalobkyně bez problému v roce 2016 do země původu dočasně vrátila a kubánské orgány vůči ní nepostupovaly nikterak nepřiměřeně.

III.

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů vyplývajících z § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatelka má za to, že se městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku nevěnoval uplatněné žalobní argumentaci a jeho závěry neodpovídají provedenému dokazování. Poukazuje přitom na rozsudek ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007 – 66, v němž se Nejvyšší správní soud věnoval odůvodňování správních rozhodnutí.

[7] Stěžovatelka dále namítá, že žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, neprodloužil-li jí doplňkovou ochranu z důvodu, že v Kubánské republice došlo ke změně poměrů a státní orgány již nediskriminují a nepronásledují své státní příslušníky, kteří se po dlouhém pobytu v zahraničí vracejí zpět do země původu. Pochybil tudíž podle ní i městský soud, který závěrům žalovaného přisvědčil. Stěžovatelka zdůrazňuje, že podle nového migračního zákona si sice může občan Kubánské republiky, který pobýval v zahraničí více než 24 měsíců a považuje se tak podle kubánských zákonů za emigranta, požádat o repatriaci, musí ale splnit zákonné podmínky. Jednou z těchto podmínek je finanční garance rodiny či přátel žadatele nebo doložení finančních prostředků. Stěžovatelka však nemá finanční prostředky, s rodinou není v kontaktu a nepovažuje ani za vhodné kontaktovat své přátele ze studií. Na území Kubánské republiky by tak byla oprávněna setrvat pouze 90 dní a poté by mohla být z důvodu nelegálního pobytu uvězněna či jinak perzekuována. Stěžovatelka tedy žalovanému vytýká, že se nevěnoval tomu, zda splňuje podmínky k tomu, aby na ni vůbec mohlo dopadnout uvolnění poměrů v zemi původu v důsledku nového migračního zákona a s tím spojená možnost požádat o repatriaci. Stěžovatelka poukazuje i na to, že v průběhu její návštěvy v Kubánské republice v roce

pokračování

2016 byla vyslýchána a diskriminována (pro svůj pobyt v zahraničí) ze strany státních orgánů.

[8] Stěžovatelka nakonec uvádí i to, že napadeným rozhodnutím došlo k nepřiměřenému zásahu do jejího práva na respektování rodinného a soukromého života zakotveného v čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, neboť v České republice žije již řadu let, a to společně s matkou, sestrou a sestřenicí, které představují celou její rodinu. Návrat do země původu by intenzivně narušil její sociální vazby.

[9] V průběhu řízení o kasační stížnosti stěžovatelka na podporu své argumentace přiložila také zprávu organizace Člověk v tísni k současnému stavu lidských práv v Kubánské republice.

IV.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti předeslal, že napadené rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy a označil stěžovatelčiny kasační námitky za nedůvodné.

[11] Žalovaný dále uvedl, že stěžovatelka v roce 2016 Kubánskou republiku navštívila, což nesvědčí o opodstatněných obavách z pronásledování její osoby či z ohrožení vážnou újrou. Stěžovatelku kubánské úřady v souvislosti s její návštěvou pouze vyslechly, přičemž tento úkon rozhodně nelze považovat za důvod podřaditelný pod § 12 či 14a zákona o azylu. Stěžovatelka následně bez problémů přicestovala zpět do České republiky. Žalovaný dále zdůraznil, že institut azylu je institutem výjimečným a neslouží k úpravě rodinných či obdobných vazeb ani k řešení ekonomických problémů. Žalovaný také poukázal na to, že z použitých aktuálních informací o situaci v zemi původu vyplývá, že v období od udělení doplňkové ochrany stěžovateli došlo v Kubánské republice k podstatným příznivým změnám v možnosti vycestování a návratu kubánských občanů zpět, a tudíž stěžovatelce v případě návratu do země původu již nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu.

[12] S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl buď odmítnutí, nebo zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[13] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[14] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatelky ve smyslu těchto judikатурních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil. V zájmu stěžovatelky bylo, aby v kasační stížnosti uvedla konkrétní důvody, na základě nichž bylo možno na podstatný přesah jejích vlastních zájmů usoudit. Stěžovatelka však ve prospěch přijetí kasační stížnosti k věcnému přezkumu netvrdila ničeho a Nejvyšší správní soud nezjistil

žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelčiny výtky uplatněné v kasační stížnosti mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jejího postavení či mimo její vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. a ze související judikatury. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[15] Z kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatelka namítá mimo jiné nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. Městskému soudu obecně formulovanou kasační námitkou vytýká, že se v napadeném rozsudku nevypořádal s uplatněnou žalobní argumentací a jeho závěry nemají oporu v provedeném dokazování. Nejvyšší správní soud tudíž pouze v obecnosti odpovídající míře obecnosti uplatněné kasační argumentace (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58) uvádí, že se městský soud v napadeném rozsudku jednotlivě vyjádřil k uplatněným žalobním bodům, žádný z nich neopomněl a věcně a srozumitelně je vypořádal. Městský soud v napadeném rozsudku zohlednil výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace, vyjádřil se i ke zjištění, jež žalovaný učinil ve správním řízení na základě jednotlivých podkladů ohledně situace v Kubánské republice, a zjištěné skutečnosti podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající, hmotněprávní normy [zejména § 53a odst. 4 a § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu], aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci. Naopak, tuto judikaturu přílehavě použil při své argumentaci. Lze proto shrnout, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

[16] Také kasační námitka ohledně nesprávného posouzení otázky (ne)naplnění podmínek k prodloužení doplňkové ochrany žalovaným i městským soudem podle Nejvyššího správního soudu nepředstavuje důvod k přijatelnosti kasační stížnosti. Kasační soud totiž již v minulosti posuzoval rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany občance Kubánské republiky odůvodněné podobně jako v projednávaném případě, přičemž dospěl k závěru, že „skutečnost, že žalovaný v minulosti doplňkovou ochranu stěžovatelce udělil, a poté rozhodl o jejím neprodloužení, sama o sobě nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Na tom nic nemění ani skutečnost, že nový migrační zákon byl v Kubánské republice přijat již v roce 2012 (s účinností od počátku roku 2013), tedy před vydáním prvního rozhodnutí, kterým byla doplňková ochrana stěžovatelce udělena. Je třeba vzít v úvahu, že informace o zemi původu je možné z logiky věci získat až s určitým zpožděním. Tyto informace se vždy vztahují k minulosti, byť s ohledem na požadavek aktuálnosti informací o zemi původu k minulosti bezprostředně předcházející rozhodnutí. Pokud navíc v zemi původu dojde ke změně zákona, která může mít vliv na okolnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany, je na místě jistá obezřetnost správního orgánu ohledně zkoumání, zda se tato formální změna promítne též adekvátním způsobem v jednání státních orgánů. [...] Odstup několika let umožnil žalovanému vyhodnotit, jakým způsobem je nový migrační zákon aplikován. Doplňková ochrana byla stěžovatelce udělena v době, kdy nebylo možné učinit zcela jednoznačný závěr o tom, jak v jednotlivých případech státní úřady postupují vůči navracujícím se osobám, ve sporném případě tedy postupoval ve prospěch stěžovatelky jako žadatelky o udělení mezinárodní ochrany“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 369/2017 - 41). V právě uvedeném případě Nejvyšší správní soud nezjistil přiměřenou pravděpodobnost, že by tehdejší stěžovatelka byla po návratu na Kubu uvězněna nebo že by u ní bylo dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího

pokračování

zacházení pouze v důsledku skutečnosti, že byla v postavení emigranta (stejně jako stěžovatelka).

[17] Z informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 15. března 2017, z níž vycházel žalovaný i v nyní projednávané věci, totiž vyplývá, „že i když kubánský občan překročí dvouletou lhůtu pobytu v zahraničí (po jejímž uplynutí je považován za emigranta), může na kubánském zastupitelském úřadě vyřídit obnovení trvalého pobytu na Kubě, případně odcestovat na Kubu, kde může pobývat 90 dní a trvalý pobyt obnovit tam. Takový občan by se neměl setkat na Kubě s negativními důsledky předchozího pobytu v zahraničí, práva osob dle nového migračního zákona jsou respektována. Ke svévolnému výkladu zákona dochází pouze v případě opozičních aktivistů a státní úřady dále omezují svobodu vycestování vysoce kvalifikovaných pracovníků a zaměstnanců bezpečnostních složek“ (kromě výše citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu srov. též rozsudek ze dne 29. 5. 2019, č. j. 6 Azs 335/2018 - 35, a usnesení ze dne 6. 6. 2019, č. j. 4 Azs 68/2019 - 54, ze dne 16. 10. 2018, č. j. 2 Azs 200/2018 - 36, ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019 - 46, ze dne 5. 12. 2018, č. j. 10 Azs 244/2018 - 58, nebo ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 197/2019 - 45).

[18] Ke kasační argumentaci ohledně podmínek v procesu tzv. dobrovolné repatriace v Kubánské republice Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatelka ve správním řízení ani v řízení před městským soudem výslovně nenamítala, že není schopna tyto podmínky, konkrétně doložení garance rodiny či přátel či doložení dostatku finančních prostředků pro pobyt v Kubánské republice, splnit. V žalobě podala pouze obecný výklad o možnostech repatriace kubánských občanů bez jakéhokoli konkrétního tvrzení ve vztahu ke své osobě. Poprvé až v kasační stížnosti namítá, že by ona osobně měla problém splnit zákonné podmínky pro repatriaci, a tudíž by jí měla být doplňková ochrana prodloužena. Žalovaný tedy vycházejí z informací zjištěných při pohovoru se stěžovatelkou nepochybil, pokud se uvedenou problematikou v napadeném rozhodnutí podrobněji nezabýval. Jak již kasační soud mnohokrát vyslovil, primárním zdrojem informací podstatných v řízeních ve věcech mezinárodní ochrany je samotný žadatel (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38, ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48, nebo rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, a ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 - 32).

[19] Městský soud se k obecně formulovanému (neindividualizovanému na případ žalobkyně) žalobnímu tvrzení o možnostech repatriace kubánských občanů vyslovil v odst. 30. napadeného rozsudku tak, že splnění předmětných podmínek repatriace (doložení garance rodiny či přátel nebo doložení dostatku finančních prostředků pro pobyt v Kubánské republice) by v případě stěžovatelky neměl být problém, neboť jak stěžovatelka v průběhu správního řízení uvedla, mohla by požádat o pomoc některého ze svých přátel či známých v Kubánské republice. Uvedl také, že stěžovatelka neměla v minulosti v zemi původu problém obstarat si bydlení a vlastní příjem, není proto důvod, proč by tomu tak mělo být i po jejím návratu. Nadto nelze stěžovatelku považovat za protirežimní aktivistku, která by mohla mít s repatriací problém. Uvedenému posouzení, které městský soud učinil nad rámec nezbytného vypořádání obecného tvrzení o možnostech repatriace kubánských občanů (stěžovatelka v žalobě konkrétně nenamítala, že by nemohla naplnit zákonné podmínky repatriace), kasační soud přitakává a uzavírá, že ani výše předestřená kasační argumentace nemohla přijatelnost kasační stížnosti založit.

Zbývá dodat, že konkrétní tvrzení vztahující se ke stěžovatelce samotné v tomto směru jsou v nynějším řízení o kasační stížnosti nepřijatelná, neboť je mohla stěžovatelka nepochybně uplatnit již v řízení o žalobě, avšak neučinila tak (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.).

[20] Stejně tak stěžovatelka v žalobě nenamítala, že napadeným rozhodnutím bylo zasaženo do jejího práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Městský soud se tudíž uvedenou otázkou nezabýval. Jelikož jde o tvrzení dotýkající se základních lidských práv, Nejvyšší správní soud v obecnosti odpovídající míře obecnosti uvedené stížnostní námitky dodává, že stejnou otázkou se zabýval v již citovaném usnesení č. j. 6 Azs 369/2017 - 41, v němž dovodil, že „*mezinárodní závazky (zejm. článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) neukládají státu všeobecnou povinnost respektovat volbu osob ohledně země jejich pobytu, resp. napomáhat rozvíjení jejich vztahů; podmínky uplatnění takové povinnosti státu se přitom vykládají velmi přísně. Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (např. rozsudky ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 - 47, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 96, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65). V naprosto výjimečných případech není vyloučené, že by si žadatel v průběhu trvání doplňkové ochrany vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by její neprodloužení mohlo být nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného či soukromého života.*“

[21] Takovou situaci však Nejvyšší správní soud ve stěžovatelčině případě nedovodil. To ostatně správně vyjádřil již žalovaný v napadeném rozhodnutí (viz strana 6 druhý odstavec). Zbývá dodat, že stěžovatelka, byť má v České republice zaměstnání, nachází se zde na základě udělené doplňkové ochrany její matka, sestra a sestřenice, a má zde přátele, současně netvrdí, že zde má vytvořené natolik silné rodinné a společenské vazby, které by představovaly onen výše zmíněný „výjimečný případ“, který by opodstatňoval prodloužení doplňkové ochrany z důvodu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. V podrobnostech tak lze k dané otázce odkázat na závěry, jež Nejvyšší správní soud k otázce respektování rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv vyjádřil již v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71. Kasační soud uzavírá, že ani uvedená a vpravdě obecná stížnostní argumentace přijatelnost kasační stížnosti založit nemůže.

[22] Jedná-li se o předloženou zprávu organizace Člověk v tísni, stěžovatelka výslovně neuvedla, zda tuto listinu navrhuje v řízení o kasační stížnosti jako důkaz. Z obsahu podání, k němuž ji připojila, však lze usoudit, že jí toliko doplňuje svoji stížnostní argumentaci o situaci v oblasti lidských práv na Kubě. Takto ji také posoudil kasační soud. K listině samotné nutno dodat, že z ní není zřejmé, kdy byla vyhotovena, pořízena, ani k jakému časovému období se vztahuje a nadto se zjevně jedná o pouhý výňatek blíže neurčeného dokumentu. Její obsah je obecný a nevybočující z rámce informací, jež jako podklady svého rozhodnutí obstaral a posuzoval již žalovaný. Pro uvedené Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod se touto listinou blíže, tím spíše pak jako důkazem, zabývat.

pokračování

[23] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, není zde ani jiná vada řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, městský soud se nedopustil ani judikaturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stěžovatelčiny námitky.

VI.

[24] Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelčiny vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu